

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31.01.2002, sp. zn. 3 Tdo 2/2002, ECLI:CZ:NS:2002:3.TDO.2.2002.1

Číslo: 31/2002

Právní věta:

Dovoláním lze napadnout pravomocné rozhodnutí soudů uvedené v ustanovení § 265a odst. 1, 2 tr. ř., jen jestliže toto rozhodnutí, jímž soud rozhodl ve druhém stupni, bylo učiněno za účinnosti novely trestního řádu provedené zákonem č. 265/2001 Sb.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 31.01.2002

Spisová značka: 3 Tdo 2/2002

Číslo rozhodnutí: 31

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Řízení o dovolání

Předpisy: § 265a odst. 1 tr. ř.
§ 265a odst. 2 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání podané obviněným V. J. proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 18.10. 2001 sp. zn. 7 To 40/01 jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 56 T 23/2000.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 16. 1. 2001 sp. zn. 56 T 23/2000 byl obviněný V. J. uznán vinným trestným činem nadřezování podle § 166 odst. 1 tr. zák. (bod IV. rozsudku), za který mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání 10 měsíců. Podle § 58 odst. 1 písm. a) a § 59 odst. 1 tr. zák. mu byl výkon tohoto trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v délce dvou a půl roku.

O odvolání podaném obviněným proti shora citovanému rozsudku rozhodoval ve druhém stupni Vrchní soud v Praze, jenž rozsudkem ze dne 18. 10. 2001 sp. zn. 7 To 40/01 výrokem pod bodem III. odvolání obviněného V. J. podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné zamítl. Toto rozhodnutí odvolacího soudu bylo obviněnému doručeno dne 26. 11. 2001 a jeho tehdejšímu obhájci dne 22. 11. 2001.

S poukazem na dodržení lhůty uvedené v ustanovení § 265e odst. 1, 2 tr. ř. podal obviněný

prostřednictvím obhájce v předmětné věci podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. ř. dovolání směřující proti pravomocnému rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 1. 2001 sp. zn. 56 T 23/2000 ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 10. 2001 sp. zn. 7 To 40/01. Uplatněným dovolacím důvodem byl v daném případě důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Podle argumentace obsažené v odůvodnění dovolání nelze skutek, jak byl zjištěn soudem prvního stupně pod bodem IV. rozsudku, po právní stránce kvalifikovat jako trestný čin. Poněvadž se odvolací soud s nesprávnými právními závěry nalézacího soudu ztotožnil, vycházelo podle obviněného jeho následné rozhodnutí o zamítnutí odvolání rovněž z vady spočívající v nesprávném právním posouzení inkriminovaného činu (skutku). V petitu dovolání byl proto učiněn návrh, aby Nejvyšší soud podle § 265k tr. ř. zrušil napadený rozsudek Městského soudu v Praze ve výroku o vině pod bodem IV. (včetně výroků souvisejících) a tomu odpovídající část výroku pod bodem III. rozsudku Vrchního soudu v Praze a zrušil též další rozhodnutí na zrušené části obou rozhodnutí obsahově navazujících a poté aby podle § 265m odst. 1 tr. ř. sám ve věci rozhodl tak, že se obviněný zprošťuje obžaloby.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) nejprve zkoumal, zda v posuzované věci jsou splněny podmínky přípustnosti dovolání podle ustanovení § 265a tr. ř.

Podle § 265a odst. 1 tr. ř. lze dovoláním napadnout pravomocné rozhodnutí soudu ve věci samé (jde-li o rozhodnutí uvedené v odst. 2 cit. ustanovení), jestliže soud rozhodl ve druhém stupni a zákon to připouští.

Nejprve je ovšem nezbytné poznamenat, že dovolání jako nový mimořádný opravný prostředek bylo zavedeno novelou trestního řádu provedenou zákonem č. 265/2001 Sb., jenž nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2002. Časová působnost trestního řádu jako trestně procesní normy se přitom řídí zásadou, podle níž se procesní úkony v průběhu trestního řízení provádějí podle trestního řádu účinného v době, kdy je úkon prováděn. To znamená, že pokud bylo trestní řízení zahájeno podle trestního řádu účinného dříve a ještě neskončilo, postupuje se v dané věci od data účinnosti nového procesního předpisu podle nových ustanovení. Z uvedené zásady mohou být stanoveny výjimky ve prospěch aplikace dřívějšího trestního řádu (i když řízení již probíhá za účinnosti trestního řádu nového, resp. novelizovaného), jestliže je zapotřebí v rámci zajištění kontinuity probíhajícího procesu upřednostnit dřívější procesní právo před pozdějším. Takové výjimky pak trestní řád upravuje ve svých přechodných a závěrečných ustanoveních.

V posuzovaném případě bylo trestní stíhání obviněného V. J. pravomocně skončeno rozhodnutím odvolacího soudu (Vrchního soudu v Praze) dne 18. 10. 2001, tedy za účinnosti trestního řádu ve znění před novelou provedenou zákonem č. 265/2001 Sb. Podle tohoto dřívějšího trestního řádu přicházelo v trestním řízení v úvahu uplatnění pouze dvou mimořádných opravných prostředků, a to stížnosti pro porušení zákona (§ 266 a násl. tr. ř.) a obnovy řízení (§ 277 a násl. tr. ř.). Ze závěrečných a přechodných ustanovení čl. II. zákona č. 265/2001 Sb. přitom vyplývá, že zákon neobsahuje žádnou výjimku, podle níž by bylo možno dovolání jako nově zavedený mimořádný opravný prostředek aplikovat i v případech, kdy rozhodnutí, jež má na mysli nynější ustanovení § 265a odst. 1, 2 tr. ř., nabylo právní moci za účinnosti dřívějšího trestního řádu (tj. před 1. 1. 2002), a to ani za podmínky, že by od doručení takového rozhodnutí byla jinak zachována dvouměsíční dovolací lhůta (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.). Absence takové výjimky má nepochybně význam z hlediska garance právní jistoty obviněných v tom směru, že stabilita rozhodnutí, jež se stalo pravomocným před 1. 1. 2002, nemůže být narušena ani dovoláním nejvyššího státního zástupce podaným v jejich neprospěch.

Podle ustanovení § 125 odst. 3 tr. ř. ve znění účinném od 1. 1. 2002 musí být součástí každého rozhodnutí soudu ve věci samé učiněného v druhém stupni poučení o dovolání, v němž musí být uvedeny též oprávněné osoby včetně nutnosti, aby dovolání obviněného bylo podáno prostřednictvím obhájce (§ 265d tr. ř.). Dále zde musí být uvedena lhůta k podání dovolání, označení soudu, ke

kterému má být dovolání podáno (§ 265e tr. ř.), označení soudu, který bude o podaném dovolání rozhodovat, a vymezení nutného obsahu dovolání (§ 265f tr. ř.). Je samozřejmě logické, že tímto poučením lze opatřit jedině rozhodnutí soudů vydaná již za účinností nové trestně procesní normy, s níž lze již spojovat schopnost trestního řádu právně závazným způsobem vyvolávat účinky vyjádřené v textu zákona a sledované zákonodárcem, v daném případě při aplikaci nového mimořádného opravného prostředku.

Rozhodnutí vydané před 1. 1. 2002, které v posuzovaném případě obviněný V. J. napadl dovoláním, takové poučení o možnosti dovolání a s ním souvisejících náležitostech ovšem neobsahovalo a ani je obsahovat nemohlo, neboť podle tehdy účinného (dřívějšího) trestního řádu nebylo možno dovolání uplatnit.

S přihlédnutím k důvodům uvedeným v předcházejících odstavcích, zejména se zřetelem na časovou působnost trestního řádu a z ní vyplývající zásady, dospěl Nejvyšší soud k závěru, že dovoláním lze napadnout pravomocné rozhodnutí soudů uvedené v ustanovení § 265a odst. 1, 2 tr. ř. jen v případech, jestliže toto rozhodnutí, jímž soud rozhodl ve druhém stupni, bylo vydáno za účinnosti novely trestního řádu provedené zákonem č. 265/2001 Sb., kterou bylo dovolání jako nový mimořádný opravný prostředek do systému opravných prostředků zavedeno.

Za tohoto stavu proto Nejvyšší soud neshledal, že v projednávané věci obviněného V. J. byly splněny podmínky, jež by zakládaly přípustnost podaného dovolání podle ustanovení § 265a odst. 1 tr. ř. Proto v neveřejném zasedání (§ 265r odst. 1 písm. a/ tr. ř.) rozhodl, že se toto dovolání podle § 265i odst. 1 písm. a) tr. ř. odmítá, neboť není přípustné.